

2. Кизим М. О., Хаустова В. Є., Шпілевський В. В. Перспективи розвитку ринку продукції машинобудування // Оцінка можливостей розширення і заміщення ринків збуту для продукції підприємств реального сектора України : монографія / за заг. ред. М. О. Кизима, І. Ю. Матюшенка. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2014. 280 с.

3. Козирева О.В. Концепція просторового соціально-економічного розвитку регіонів в Україні / О.В. Козирева, В.А. Євтушенко, Н.В. Демченко, С. В. Вельма // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. №2 (23) 2017.

4. Козирева О.В. Еволюція регіональної політики в Європейському союзі / О.В. Козирева, М.О. Кизим, В.Є. Хаустова // Науковий вісник Полісся № 4 (12), ч.1; 2017. С. 189-200.

Розробка напрямів соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць

*Козирева О.В., д.е.н., зав. кафедри менеджменту і адміністрування НФаУ
yakakos74@gmail.com*

Моржакова І., здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Територіальний поділ відіграє важливу й різноманітну роль в розвитку суспільства та економічних відносин в ньому. Наявність і поєднання певних політико-адміністративних, природно-географічних, історико-демографічних факторів надають суттєвого впливу щодо утворення та розвитку економічної й соціальної системи територій. Під цим впливом у державі формується регіональна структура економіки, тобто система господарчих утворень на окремих територіях. Таким чином, регіон є частиною території держави, в межах якої функціонує певний комплекс галузей виробництва, ринкової та соціальної інфраструктури.

Складові територіальної соціально-економічної структури регіону розрізняються за ознаками масштабу, статусу або внутрішньої побудови господарчого комплексу регіону. Масштаб та статус є основою адміністративно-територіального підходу до визначення регіональної структури економіки на рівні автономної республіки, області, району, міста. Групування територій за ознакою однорідності внутрішньої структури господарчого комплексу використовується при поділі економічних регіонів за територіально-виробничим або територіально-господарчим принципом.

Обидва підходи відбивають специфічні характеристики регіонів, на території яких функціонують певні соціально-економічні комплекси. Ці характеристики обов'язково слід враховувати в поточному управлінні територією, в процесі розробки та реалізації стратегії її розвитку. Але завершена система планування та управління існує лише в регіональних господарчих комплексах, які створено на базі адміністративно-територіального поділу. Формування саме такої системи зумовлено об'єктивними географічними, історичними, демографічними, політичними причинами. Так, наприклад, Н.Г. Чумаченко [1, с.89] вважає, що відносини регіонів і центру при вирішенні економічних і соціальних проблем є дуже складними, внаслідок чого забезпечення повної гармонії в цих відносинах майже неможливе. Проте досягнення результативності в цих відносинах, за його думкою, суттєво прискорюється при наявності творчих ініціатив з боку органів регіонального управління.

Поважний А., Коломієць А. [2, с.41] зазначають, що вирішення складних

економічних й екологічних проблем вимагає пошуку нових технологій управління регіоном. У якості однієї з таких технологій може бути використаний ситуаційний центр (СЦ), або візюнаріум. Ефективність СЦ полягає в тім, що він дозволяє підключити до активної роботи із прийняття рішень резерви образного, асоціативного мислення. Подання ж інформації у вигляді образів створює ефект "стиску" інформації, забезпечуючи узагальнене сприйняття реальних подій.

Іншим новітнім напрямком удосконалення управління регіональним соціально-економічним розвитком на цей час стає створення об'єднаних територіальних громад для розробки спеціального механізму реалізації інноваційних технологій для соціального й економічного захисту інтересів широких верств суспільства. Об'єднані територіальні громади стають основною ланкою управління, ефективність розвитку яких у значній мірі визначається системою керування ними. Конкретні форми організації - результат історичних процесів, що відображають специфічні для кожного регіону економічні й культурні фактори. Згодом процес інституціоналізації приводить до затвердження правил економічної взаємодії й оформленню стандартів ділової активності (ініціативи, чесності, діловитості й т.ін.). Неабияке значення для формування РССЕР на рівні міста, району має також наявність складної послідовності стратегічного планування соціально-економічного розвитку України (рис. 1.1), за яку прогнозно-програмні документи вищого рівня досить жорстко обумовлюють наявність беззаперечних обмежень для вибору стратегій регіонального розвитку нижчого рівня.

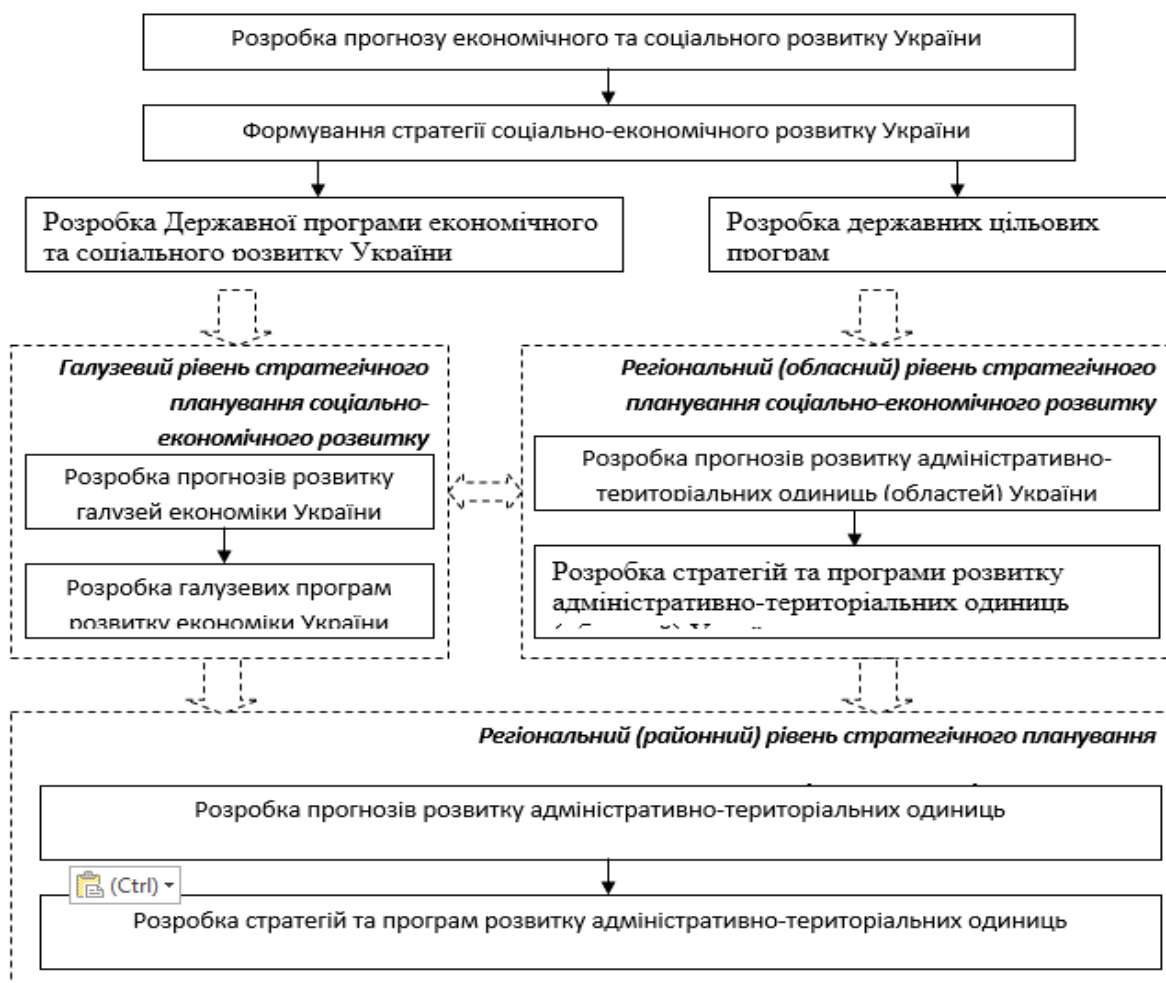

Рис.1.1. Послідовність стратегічного планування соціально-економічного розвитку України

Тому, при формуванні стратегії соціально-економічного розвитку районів виконується спрощена послідовність формування стратегії, етапами якої є наступні (рис. 1.2):

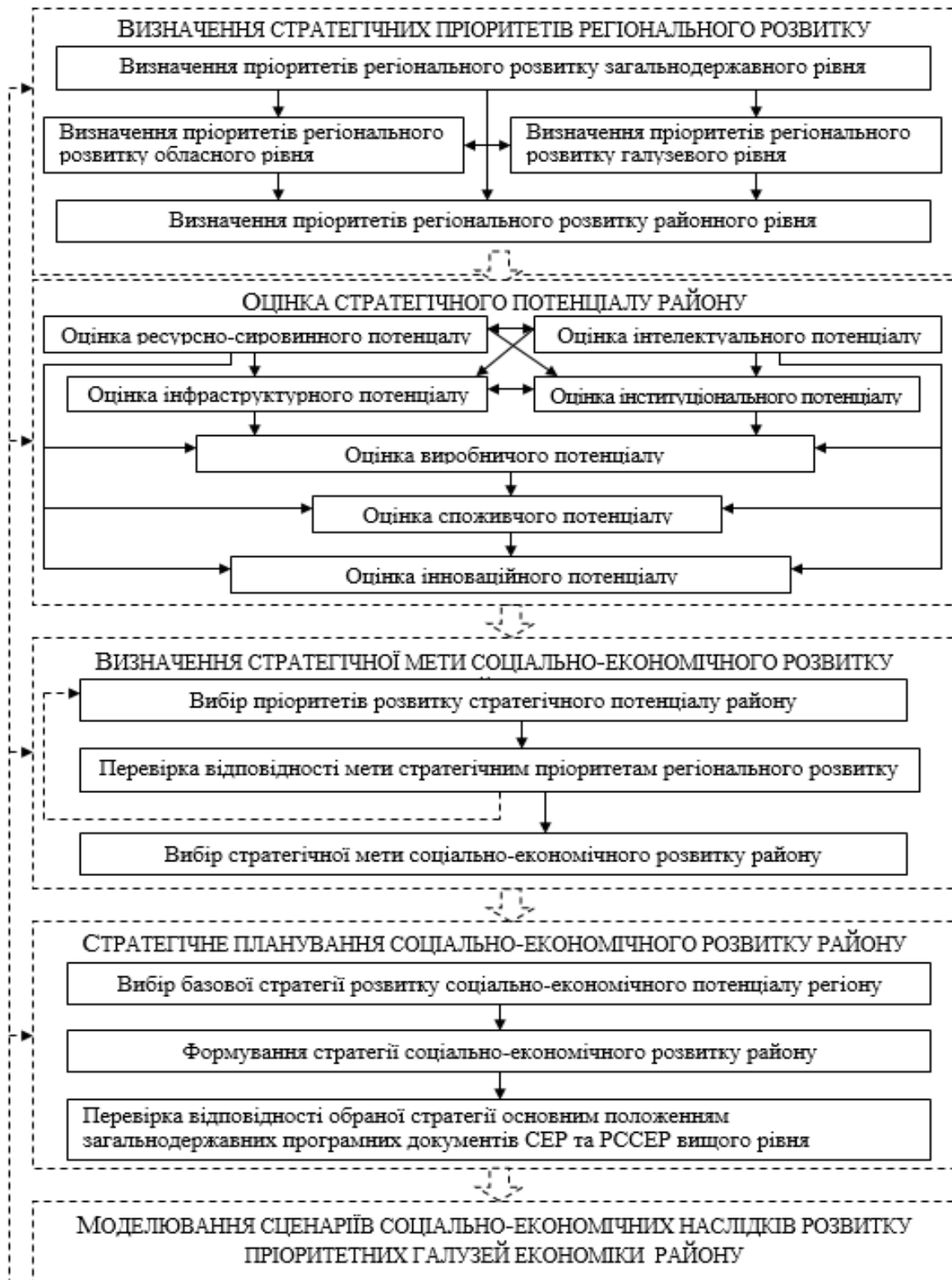

Рис.1.2 Послідовність формування стратегії СЕР району

- визначення стратегічних пріоритетів регіонального розвитку;
- оцінка стратегічного потенціалу району;

- визначення стратегічної мети соціально-економічного розвитку району;
- стратегічне планування соціально-економічного розвитку району;
- моделювання сценаріїв соціально-економічних наслідків розвитку пріоритетних галузей економіки регіону району.

Список літератури:

1. Чумаченко Н. Нові рішення сучасних проблем регіоналістики // Економіка України, 2013. – №2 – с.88–90.
2. Поважний А., Коломієць А. Формування регіонального ситуаційного центру: забезпечення необхідними видами ресурсів // Економіка України, 2015. – №3 – с.41–452.
3. Кизим М. О., Хаустова В. Є., Шпілевський В. В. Перспективи розвитку ринку продукції машинобудування // Оцінка можливостей розширення і заміщення ринків збуту для продукції підприємств реального сектора України : монографія / за заг. ред. М. О. Кизима, І. Ю. Матюшенка. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2014. 280 с.
4. Козирева О.В. Концепція просторового соціально-економічного розвитку регіонів в Україні / О.В. Козирева, В.А. Євтушенко, Н.В. Демченко, С. В. Вельма // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. №2 (23) 2017.

Ідентифікація факторів економічного розвитку регіонів

Козирева О.В., д.е.н., зав. кафедри менеджменту і адміністрування НФаУ
yakakos74@gmail.com

Ківшар Г. А., здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Сучасні процеси розвитку регіонів є складними та слабо визначеними і потребують детального аналізу з метою визначення факторів їх економічного зростання.

На думку багатьох вчених [1-3], сьогодні найкращою теорією регіонального зростання, що має обґрунтовану теоретичну базу розуміння регіональних процесів, розроблений інструментарій та підтверджена на практиці емпіричними дослідженнями є теорія нової економічної географії, заснована на працях і дослідженнях П. Кругмана.

Автори монографії [4] досліджуючи існуючі методики оцінки інвестиційної привабливості регіонів виділяють дев'ять груп факторів, кожна з яких включає певний перелік регіональних характеристик, що оцінюють:

1. Економіко-географічне положення, що оцінюється близькістю регіону до кордонів держави, ступенем розвитку виробничої інфраструктури, наявністю транспортних коридорів, прикордонних терміналів, нафто-, газопроводів, близькістю до столиці та промислових центрів країни. Зручне економіко-географічне положення надає інвестору істотні переваги в сфері ринкових комунікацій і можливість превентивних дій в інвестиційній сфері;

2. Природно-ресурсний потенціал, який є важливим фактором розміщення населення та господарської діяльності й передбачає наявність мінеральних, водних, земельних, лісових, фауністичних та рекреаційних ресурсів;

3. Трудовий потенціал, однією з основних складових якого є демографічна ситуація в регіоні, що характеризується освітньо-кваліфікаційним рівнем трудових ресурсів, статеві-віковою структурою, рівнем захворюваності населення, загальною чисельністю зайнятих, середньомісячної оплати праці, кількістю безробітних.